

Seminarium konsultacyjno- integracyjne we Wrocławiu 1.08.2007r

**Dobry stan wód- szansa ratowania Bałtyku. Stan wdrażania Ramowej
Dyrektywy Wodnej**

**Propozycja zmian w gospodarce wodnej
umożliwiających osiągnięcie
„dobrego stanu wód z RDW”**

Ryszard Malarski

struktura zarządzania gospodarką wodną w Polsce

spełnia wymagania stawiane przez RDW

choć

**mogłaby być bardziej klarowna: jest bardzo
skomplikowana, z rozproszonymi kompetencjami**

**i nieskuteczna: koncepcje są narzuconymi z
zewnątrz ograniczeniami (użytkownicy wód i
samorządy włączeni w zarządzanie a nie tylko
konsultowani)**

struktura zarządzania gospodarką wodną w Polsce

planowana reforma poprawia system:

część operatorów zostanie włączona w

proces (5730 cieków WZMiUW połączone z

2100 ciekami RZGW; opłaty pobierane w RZGW)

więc

bierze aktywnie udział w grze zamiast

konsultować produkcje planistyczne

głównych graczy

ramowa dyrektywa wodna

plan zarządzania zlewnią

obecna struktura zarządzania, podobnie jak ta, która jest przewidywana po reformie jest w stanie przygotować plany

a konsultacje społeczne zostaną prawidłowo udokumentowane

ramowa dyrektywa wodna

plan zarządzania zlewnią

zagrożenia:

prace jeszcze nie zostały rozpoczęte (od kilku lat produkowane są jedynie wytyczne, zasady, testy i piloty); termin planów: 2008 gotowy do konsultacji, 2009 zakończenie procesu, dobry stan wód 2015

ramowa dyrektywa wodna

plan zarządzania zlewnią

zagrożenia:

**brak czasu przed zbliżającymi się terminami
wymusi takie planowanie aby spełnić
wymagania dyrektyw a nie wymogi dobrego
zarządzania zlewnią**

**brak zdolności koordynacyjnych polskiej
administracji (konieczność prowadzenia
wielu prac równoległe)**

ramowa dyrektywa wodna

plan zarządzania zlewnią

w obszarach dorzeczy realizowane są nie tylko prace planistyczne wynikające z RDW: są objęte również pracami dotyczącymi narodowego i regionalnych planów rozwoju, planów zagospodarowania przestrzennego, planów sektorowych, planów ochrony środowiska, etc

między tymi planami, realizowanymi w jednostkach administracyjnego podziału kraju, a planami gospodarowania wodą w układzie zlewniowym, mogą występować sprzeczności w zakresie celów i dróg ich osiągnięcia

ramowa dyrektywa wodna

plan zarządzania zlewnią

zagrożenia:

**historia: proces planowania jest scentralizowany
(3 główne plany: woda-scieki, gospodarowania wodą,
powódź-susza); RZGW dawca danych**

**szczupłe kadry (kilkunastu fachowców w RZGW)
luki wiedzy i doświadczenia (analizy ekonomiczne:
pełny zwrot kosztów usług wodnych)**

ramowa dyrektywa wodna

plan zarządzania zlewnią

zagrożenia:

brak funduszy na kontraktowanie prac oraz

niska jakość produktów firm

konsultingowych

niskie szanse na osiągnięcie zaplanowanych

celów (dobry stan wód) z powodu braku

udziału użytkowników wód w procesie

planowania

co zrobić aby użytkownicy wód realizowali plany gospodarki wodnej

czystość wód (ekologiczną i chemiczną) mogą zapewnić w większej mierze jej użytkownicy niż administracja (gminy budują oczyszczalnie niezależnie od planów, przemysł inwestuje w ochronę środowiska jeżeli rachunek ekonomiczny mu to podpowiada nie zwracając uwagi na plany dorzecza)

użytkownicy wód muszą być wciągnięci do zarządzania zasobami wodnymi inaczej wszelkie planowanie pozostanie jedynie administracyjną reakcją na dyrektywę unijną zamiast życiową potrzebą.

dlaczego użytkownicy wód muszą brać udział w planowaniu

integracja: celów środowiskowych, zasobów wodnych i celów gospodarczych

optymalizacja planów: wzajemnie wykluczające się cele

Światowe forum wodne

należy dążyć do powołania instytucji pozwalających na udział przedstawicieli szerokich kręgów społeczeństwa w podejmowaniu decyzji

w polityce inwestycyjnej należy łączyć działania prywatnego sektora z inicjatywami społeczności lokalnej

rozdzielić funkcje związane ze stanowieniem polityki od planowania i zarządzania gospodarką wodną w zlewniach

Kanada 1946

ustawa o zarządach dorzecza

gminy mają prawo domagać się utworzenia
zarządu zlewni

rada każdej gminy wyznacza swoich

przedstawicieli w proporcji do liczby mieszkańców
(5/250 tys., 1/10 tys.) na trzy lata, mieszkaniec gminy

jeżeli tylko część terytorium gminy znajduje się w
zlewni może być włączona cała lub tylko jej część

zarząd Zlewni ma zapewnioną autonomię

organizacyjną i finansową

Kanada 1946

ustawa o zarządach dorzecza

prezes jest wybierany każdego roku na pierwszym posiedzeniu

rada wyznacza skarbnika i zatrudnia pracowników

zarząd może powoływać komisje doradcze

budżet zlewni tworzą samorządy i rząd. pieniądze pochodzą z podatków

zarządy mogą starać się o dofinansowanie ze strony jednostek prywatnych i korporacji

wnioski

**administracja publiczna w Polsce jest
największym obecnie problemem rozwoju
kraju**

**administracja wodna nie odbiega od tej
polskiej normy**

**jednostki odpowiedzialne za wodę mają wadliwą
strukturę instytucjonalną i za skromne środki na
realizację celów**

wnioski

system wymaga przebudowy struktury finansowania wody: udział w rządzeniu proporcjonalny do wkładu finansowego

sprawność działania każdej jednostki zależy głównie nie od teoretycznej możliwości przeprowadzenia działań w zakresie planowania czy administrowania lecz od możliwości ich realizacji

wnioski

choroba systemu polega więc na braku udziału w planowaniu tych, od których później wymaga się realizacji podjętych zobowiązań

konsultacje społeczne tego nie zastąpią w kraju gdzie zostały one tak naprawdę narzucone wbrew historycznej tradycji podejmowania arbitralnych decyzji

wnioski

Odra jest rzeką międzynarodową, jej całe dorzecze leży w granicach unii europejskiej więc powinna mieć jeden plan

propozycja rozwiązania

kraj

minister właściwy ds. wody

zarządy Dorzecza Odry i Wisły

region

RZGW: państwowa jednostka organizacyjna

prowadząca działalność gospodarczą (+rada

samorządów regionalnych)

zlewnia

samorządy zlewniowe (gminy, użytkownicy wód,

reprezentanci RZGW)

propozycja rozwiązania

RZGW pobierają opłaty za korzystanie z wód i kary

samorządy zlewni otrzymują część tych opłat

pozwolenia wodnoprawne wydawane przez starostów jako zadanie zlecone przez RZGW

**dotacje celowe z budżetu państwa?
państwowe fundusze celowe?**

finansowanie gospodarki wodnej

bilansowanie wpływów i wydatków na poziomie kraju czy regionu?

koszty funkcjonowania oczyszczalni ścieków, urządzeń kanalizacyjnych, urządzeń służących do dostarczania wody włączone do bilansu?